

Pakolaistaustaisten asiakkaiden mielen- terveyden edistäminen kuuluu kaikille

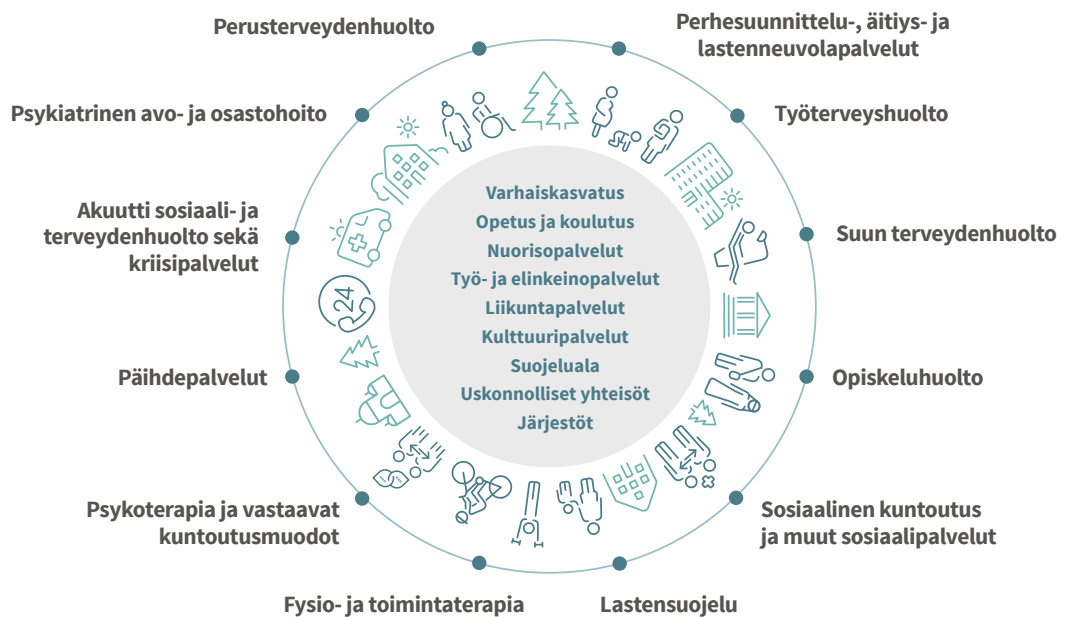
MITÄ?

Mielenterveyden edistäminen ja asiakkaan voimavarojen vahvistaminen on jokaisen asia

Jokaisella meistä on paljon mielen-terveyttä suojaavia ja voimavaroja vahvistavia resursseja. Pakolaistaustaisella asiakkaalla voi kuitenkin olla myös paljon mielen-terveyttä kuormittavia riskitekijöitä, kuten taustaan liittyviä traumaattisia kokemuksia, epävarmuutta tulevaisuudesta, kotoutumiseen liittyviä haasteita tai sosiaalisten verkostojen puutteita.

Kaikilla pakolaistaustaisia ihmisiä työssään kohtaavilla ammattilaisilla on mahdollisuus hyödyntää mielen-terveyttä edistävää työtötta. Pakolaistaustaisten asiakkaiden mielen-terveyden huomioiminen ja tukeminen onkin kaikkien heitä työssään kohtaavien asia, ei ainoastaan mielen-terveyden ammattilaisten tehtävä.

Mielenterveyttä edistetään kaikissa palveluissa

MIKSI?

Yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys tukevat mielenterveyttä

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan ketään ei saa syrjiä henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lain 9 §:n mukaan syrjinnälle alttiin ryhmän tosiasiallinen yhdenvertaisuus voidaan taata positiivisella erityiskohtelulla.

Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja yksilönä kohtelemisen kautta asiakkaiden omat voimavarat vahvistuvat ja mielenterveys paranee.

Kokonaisvaltainen ja asiakkaan moninaiset tarpeet huomioiva ote on pakolaistyössä usein myös välttämätöntä, koska asiakkailla haasteet ovat usein hyvin monitahoisia. Tarpeet voivat olla muun muassa fyysisiä, psyykkisiä, toimintakykyyn liittyviä, sosiaalisia tai juridisia.

MITEN?

Mielenterveyttä edistävällä työotteella vahvistat asiakkaan omia voimavaroja

Mielenterveyttä edistävä työote tarkoittaa keinoja, joilla ammattilainen pyrkii lisäämään ja vahvistamaan ihmisen omia mielenterveyttä suojaavia ja sitä vahvistavia tekijöitä.

Mielenterveyttä edistävässä työotteessa

- tuetaan asiakkaan itsetuntoa, elämänhallintaa ja turvallisuuden tunnetta,
- lisätään arjen mielekästä toimintaa ja osallisuutta ja
- vahvistetaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden tasapainoa.

On tärkeää pitää mielessä, että kaikella toiminnalla on mahdollista joko lisätä kuuluvuuden ja arvostettuna olemisen tunnetta tai vähentää sitä.

Oman toiminnan ja kulttuurin tiedostaminen auttaa kohtaamaan asiakkaan yksilönä

Meillä kaikilla on ennakkokäsityksiä muista kulttuureista sekä niihin kuuluvista tavoista ja tottumuksista. Kun tiedostaa oman kulttuurisen taustansa, on helpompi nähdä myös toisesta kulttuurista tuleva ihminen yksilönä omassa kulttuurisessa taustassaan.

Keskeisenä keinona mielenterveyttä edistävässä työotteessa onkin asiakkaiden yksilöllinen ja kunnioittava kohtaaminen mahdollisimman vähillä ennako-oletuksilla. Ammattilaiselle riittää, että on aidosti utelias uusia kulttuureita kohtaan ja että näkee yksilön kulttuurin takana. On tärkeää pitää mielessä, että meissä ihmisissä on enemmän samankaltaisuuksia kuin eroavaisuuksia.

Tue asiakasta ja sujuvoita työskentelyä huomioimalla asiakkaan mahdolliset erityistarpeet

Hyödynnä tapaamisissa moniammatillista työtettä työskentelemällä tulkkivälitteisesti aina kun asiakkaan kanssa ei ole tilanteeseen nähden riittävää yhteistä kieltä. Konsultoi tarvittaessa monikulttuurisuuden ammattilaisia. Jos mahdollista, varaa pidempi aika pakolaistaustaisen asiakkaan tapaamiselle, koska jo pelkkä tulkkivälitteisyys vie enemmän aikaa.

Olettamalla teemme helposti yleistyksiä, kysy siis avoimesti asiakkaan tavoista, kulttuurista ja uskonnosta. Konkreettisia työkaluja asioiden puheeksi ottamiseen ja muuhun pakolaistaustaisen asiakkaan mielenterveystyöhön löydät mm. PALOMA-osaamiskeskuksen verkkosivuilta.

Luottamusta rakennat

- korostamalla vaitiolovelvollisuutta jo alkuvaiheessa,
- antamalla tietoa suomalaisesta palvelujärjestelmästä ja asiakkaan oikeuksista sekä
- sujuvoittamalla kommunikaatiota tulkkivälitteisen työskentelyn avulla.

Varmista lopuksi aina, että asiakas saa varmasti riittävän informaation jatko-ohjauksesta.

Yhteystiedot

Johanna Mäki-Opas

projektipäällikkö, Yhdenvertaisuus,
etunimi.sukunimi@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

thl.fi | @THLorg